

EUROPEAN POLICY BRIEF

MYWEB: MJERENJE DOBROBITI DJECE I MLADIH (*MEASURING YOUTH WELL-BEING*)

POKAZATELJI DOBROBITI DJECE I MLADIH

INDICATORS OF CHILDREN'S AND YOUTH'S WELL BEING (CYWB)

U ovom prvom *policy briefu* istraživačkog projekta MYWEB u okviru 7. okvirnog programa, u kojem sudjeluju partneri iz 11 država, istaknuti su nalazi projekta najrelevantniji za hrvatske javne politike vezane uz pokazatelje dobrobiti djece i mladih te važnost i ulogu ovih pokazatelja za javne politike usmjerene na djecu i mlade.

Projekt u tijeku

Započeo u ožujku 2014.

17. lipnja, 2016.

SAŽETAK NA ENGLESKOM/SUMMARY IN ENGLISH

In this first Policy Brief, we highlight the most policy relevant Croatian MYWEB findings and policy implications concerning the INDICATORS OF CHILDREN'S AND YOUTH'S WELL-BEING (CYWB). Findings are based on analyses of existing Croatian policy documents and research concerning children and youth well-being, interviews with national experts, results of the Delphi study, as well as conducted interviews and focus groups with children and youth. Findings of all these pointed to the problem that CYWB topics, and particularly positive CYWB indicators, are underrepresented in current databases, practices and policies. Experts agreed that it is of utmost importance to establish long-term CYWB follow-ups, which would combine objective and subjective well-being indicators. This Policy Brief is intended to raise the policy awareness of the need to identify and assess the comprehensive set of CYWB indicators that should be regularly monitored, ideally through a well-designed longitudinal study. While researchers are convinced of the value and importance of longitudinal studies, policy makers should be further acquainted with the benefits of this kind of research.

Projekt MYWeB - Mjerenje dobrobiti mladih, koji financira Europska unija, predstavlja studiju izvedivosti provedbe Europskoga longitudinalnog istraživanja djece i mladih (*European Longitudinal Study for Children and Young People, ELSCYP*) koje bi omogućilo prikupljanje podataka o dobrobiti djece i mladih. U projekt je uključeno trinaest sveučilišta i istraživačkih organizacija iz jedanaest europskih zemalja, koje surađuju kako bi se procijenila dostupnost postojećih podataka, prioriteta javnih politika usmjerenih na dobrobit djece i mladih te razradili konkretni izazovi provedbe ovakvog velikog istraživanja.

Projekt je posebice usmjeren na:

- objektivne i subjektivne pokazatelje dobrobiti djece i mladih
- pokazatelje o zdravlju, bogatstvu i siromaštvu
- iskustva u obitelji, uključujući rastavu roditelja i posljedice za djecu
- iskustva vezana uz obrazovanje i stanovanje te s time povezane promjene
- prijelaze iz školovanja na posao
- formiranje odnosa mladih ljudi (i prekidanje ovih odnosa)
- utvrđivanje postojećih iskustava i dinamike razvoja prijateljstava
- organizacijsku uključenost, građansko sudjelovanje i slobodno vrijeme
- zahvaćanje iskustava najranjivijih grupa u društvu

Projekt uključuje različite načine prikupljanja i analize podataka, što je nužno kako bi se na temelju ishoda projekta mogli u Europi informirati stručnjaci odgovorni za javne politike usmjerene na unaprjeđivanje dobrobiti djece i mladih.

Ključne sastavnice MYWeB projekta jesu:

- Ispitivanje mladih ljudi o njihovom tumačenju različitih aspekata dobrobiti te uvažavanje mišljenja djece i mladih pri razvoju mjernih instrumenata i odluka o primjerenim načinima prikupljanja podataka.
- Uvažavanje mišljenja širokog raspona relevantnih stručnjaka, uključujući one odgovorne za javne politike, članove udruga i akademske zajednice, kao i stručnjaka u praksi, u razvoju primjerene istraživačke metodologije.
- Vrednovanje postojećih administrativnih i znanstvenih baza podataka.
- Vrednovanje dostupnih metoda anketnog istraživanja.
- Analiza troškova i dobiti provedbe Europskoga longitudinalnog istraživanja djece i mladih.

Svrha ovog *policy briefa*:

Ovo je prvi od dvaju *policy briefa*. Ovaj *policy brief* naglašava nalaze relevantne za javne politike i implikacije tih nalaza vezano uz pokazatelje dobrobiti djece i mladih te važnost i ulogu ovih pokazatelja za valjano oblikovanje javnih politika usmjerenih na djecu i mlade, praćenje provedbe tih politika i vrednovanje njihova učinka na dobrobit djece i mladih. Drugi *policy brief* naglasit će rezultate i preporuke o sudjelovanju djece i mladih u procesima odlučivanja vezanim uz njihovu dobrobit.

Sustavno praćenje objektivnih i subjektivnih indikatora dobrobiti djece i mladih, prema mišljenju različitih stručnjaka koji su sudjelovali u okviru MYWeB projekta, izrazito je važno za osmišljavanje javnih politika za djecu i mlade, kao i za praćenje provedbe tih politika i vrednovanje njihovih učinaka na dobrobit djece i mladih. Međutim, unatoč prepoznatoj važnosti postojanja valjanih i pouzdanih indikatora dobrobiti djece i mladih, provedena analiza postojećih administrativnih i znanstvenih baza podataka o dobrobiti djece i mladih, kao i nalazi polustrukturiranih intervjua sa stručnjacima ukazuju na manjkavosti sadašnje situacije. Prema mišljenju intervjuiranih stručnjaka, dostupni administrativni podaci i baze u Hrvatskoj nedovoljno dobro pokrivaju indikatore dobrobiti djece i mladih. Nedostaju jasni i ažurirani podaci, nema sveobuhvatnih i sustavnih praćenja indikatora dobrobiti djece i mladih, nedostaje jasna sistematizacija indikatora koje treba pratiti te je nedovoljna zastupljenost tzv. pozitivnih indikatora. Ujedno, podaci u nekim od postojećih baza ne ažuriraju se dovoljno često te ne postoji koordiniranost i povezanost različitih baza. Ažurirane administrativne baze koje i postoje, pokrivaju samo manji dio iz širokoga spektra indikatora dobrobiti djece i mladih, zbog čega je teško longitudinalno ili kroz dulje vrijeme pratiti različite aspekte života djece i mladih, procijeniti njihove potrebe i učinke različitih javnih politika, mjera i strategija.

Osim toga, stručnjaci naglašavaju potrebu za općenito većom usmjerenošću na pozitivne i subjektivne indikatore dobrobiti djece i mladih, kao i na prepoznavanje, definiranje i praćenje ovih indikatora. Naime, i postojeće strategije i politike te indikatori dobrobiti djece i mladih ponajprije su usmjereni na rizična ponašanja djece i mladih i prevenciju takvih ponašanja, odnosno tzv. negativne indikatore dobrobiti (npr. siromaštvo, bolest, rizična ponašanja), a nedovoljno na pozitivne aspekte razvoja djece i mladih i promicanje pozitivnog razvoja, kao što su zdravi životni stilovi, odnosi u obitelji, sudjelovanje djece i mladih u društvu i sl.

Dodatno, provedena analiza postojećih istraživanja - što su potvrdili i intervjuirani stručnjaci - pokazala je da u Hrvatskoj manjkaju sustavna istraživanja koja bi omogućila vrednovanje provedbe politika i strategija, polazeći od jasnih i transparentnih indikatora dobrobiti djece i mladih. Stručnjaci iz područja dobrobiti djece i mladih koji su sudjelovali u intervjuima smatraju da su istraživanja o dobrobiti djece i mladih nedovoljno zastupljena te da ne pokrivaju dovoljno sve potrebne pokazatelje dobrobiti među djecom i mladima. Stoga i ne mogu pružiti primjerenu osnovu za vrednovanje postojećih politika, budući da nema dovoljno kvalitetnih podataka koji bi se mogli koristiti kao pokazatelji stanja i promjena u dobrobiti djece i mladih. U kontekstu manjka indikatora o dobrobiti djece i mladih, stručnjaci su posebice istaknuli manjak sustavnih i periodičnih prikupljanja podataka pomoću tzv. longitudinalnih istraživanja, osobito na nacionalnoj razini. Pritom se naglašava da su upravo longitudinalni podaci nužni da bi se valjano mogle registrirati promjene te eventualni napredak u pogledu dobrobiti djece i mladih i njihova razvoja. Takva longitudinalna istraživanja pogodna su i za prikupljanje subjektivnih pokazatelja o dobrobiti djece i mladih, koji su uz objektivne nužni za valjana oblikovanja i poboljšanja javnih politika, praćenje njihove provedbe i učinaka. Slično navode i sama djeca i mladi u intervjuima i fokusnim grupama, izražavajući spremnost za sudjelovanje u longitudinalnim anketnim istraživanjima usmjerenim na njihovu dobrobit. Kao što će ilustrirati sljedeći citati, i djeca i mladi smatraju da takva istraživanja ne bi samo omogućila da oni izraze svoja iskustva, mišljenja, brige, želje i interese, nego se nadaju i vjeruju da bi takve ankete pomogle da se glas djece i mladih čuje te potakne pozitivne promjene u društvu i rezultira povećanjem dobrobiti sve djece i mladih.

Za mlade nema mjesta gdje se oni mogu izraziti i reći što misle o odnosima između mladih i društva, ili mladi ne znaju kako se izraziti, ili se ne žele izraziti... Mislim da bi takve ankete bile važne jer bi pružile mogućnost da se naš glas čuje. Nužno je pitati mlade što misle o važnim pitanjima. (Tonka, intervju, 19 godina, skupina aktivnih mladih)

Bilo bi dobro da imamo takve ankete i istraživanja gdje možeš napisati što te muči, a što ne. (Pako, intervju, 14 godina)

Praćenje dobrobiti je važno, jer ako je ona niža nego što je bila, tada opet možeš povećati dobrobit, usmjeravajući se na ono što je prije bilo dobro, ili na nešto novo. ... primjerice, ako ste se ti i tvoj prijatelj udaljili jer ti više ne pohađaš istu aktivnost na koju ste zajedno išli, možeš početi raditi nešto drugo kako bi zajedno provodili vrijeme. Ja bih rado sudjelovala u anketi... (Ena, intervju, 16 godina)

Sudjelovanje u istraživanju bilo bi zabavno, možda bi se nešto promijenilo u budućnosti nakon odgovaranja na pitanja u anketi. (Duza, fokusna grupa, 9 godina)

Morali bismo imati sustavne pokazatelje i podatke o mladim ljudima. Takvi podaci pomogli bi u prepoznavanju problema i razvijanju strategija da se ti problem riješe. (Jula, fokusna grupa, 18 godina, skupina aktivnih mladih)

Bilo bi zanimljivo pratiti mlade pomoću ankete, ali samo ako bi to vodilo nekim pozitivnim promjenama u društvu. Mislim da bi mladi rado sudjelovali u takvom tipu ankete, a da bi ih se za to zainteresiralo, trebalo bi im predočiti njezine izravne doprinose. (Juro, fokusna grupa, 16 godina)

Rado bih sudjelovala u takvoj anketi. Nadam se da bi ona potaknula poboljšanja i izazvala pozitivne promjene u životima djece i mladih. Mislim da se moramo truditi pomoći mladima da se osjećaju bolje. (Marta, intervju, 19 godina, skupina aktivnih mladih)

IMPLIKACIJE I PREPORUKE U KONTEKSTU JAVNIH POLITIKA

Hrvatski nalazi projekta MYWeB ističu potrebu za organiziranim i sustavnim prikupljanjem podataka o dobrobiti djece i mladih, kako objektivnih tako i subjektivnih, te uz one koji govore o negativnim aspektima situacije djece i mladih (npr. siromaštvo) i one pozitivne. Objektivni podaci koji se sada prikupljaju (npr. zdravstveni status, školski uspjeh i sl.) u okviru različitih institucija (Državni zavod za statistiku, Državni zavod za javno zdravstvo, policijska izvješća, različita ministarstva) trebali bi biti objedinjeni u jedinstvene baze, koje se mogu lako pretraživati i analizirati. Pritom, trebalo bi unaprijed pomno razmotriti koja vrsta podataka se prikuplja, na koji način i tko ih prikuplja. Također, odgovarajućim zakonskim propisima treba riješiti moguće etičke dileme u pogledu korištenja i dostupnosti takvih podataka. Dodatno, za valjane informacije o dobrobiti djece i mladih uz objektivne nužni su detaljniji i sustavniji podaci o subjektivnim indikatorima, dakle podaci o mišljenju i percepciji djece i mladih o vlastitoj dobrobiti, koji se prikupljaju različitim kvantitativnim i kvalitativnim metodama (anketna istraživanja, intervjui, fokusne grupe i sl.). Takve podatke potrebno je pomno definirati, ujednačiti načine njihova prikupljanja na svim razinama i osposobiti stručnjake koji će ih prikupljati. Tako prikupljeni podaci također bi trebali biti dostupni i prikladni za različite analize. Pritom su za valjano oblikovanje javnih politika usmjerenih na dobrobit djece i mladih, praćenje provedbe tih politika i vrednovanje njihova učinka, nužna sustavna istraživanja koja se periodično ponavljaju, dakle longitudinalna prikupljanja podataka i istraživanja o dobrobiti djece i mladih.

Polazeći od detektiranih manjkavosti u području prikupljanja, praćenja i analiziranja podataka o dobrobiti djece i mladih u Hrvatskoj, odgovornima za javne politike prema djeci i mladima te odgovornima za prikupljanje podatka o djeci i mladima predlaže se:

- uspostava jasnijeg sustava koordinacije i suradnje različitih institucija uključenih u prikupljanje podataka o djeci i mladima te obavješćivanje javnosti i svih zainteresiranih o dostupnim pokazateljima dobrobiti djece i mladih
- objedinjavanje postojećih baza s pokazateljima o dobrobit djece i mladih, tako da se u dostupnoj bazi (bazama) jednostavno i lako mogu pronaći ažurirane i potpune informacije o djeci i mladima iz različitih službenih izvora (Ministarstva unutarnjih poslova, centara socijalnog rada, zdravstvenih ustanova, Državnog zavoda za statistiku)
- obogaćivanje dostupnih baza podataka dodatnim pokazateljima o dobrobiti djece i mladih: podacima o pozitivnim aspektima njihova razvoja te tzv. subjektivnim podacima o dobrobiti, koji se prikupljaju kvantitativnim i kvalitativnim istraživanjima.

Istraživače i stručnjake poziva se:

- da se u analizama i istraživanjima više usmjeravaju i na tzv. pozitivne indikatore dobrobiti djece i mladih kao i na subjektivne pokazatelje dobrobiti djece i mladih, a ne samo na one objektivne i negativne;
- da oblikovatelje javnih politika bolje upoznaju s važnošću, vrijednošću i dugotrajnim koristima longitudinalnih istraživanja dobrobiti djece i mladih te da se od takvih istraživanja ne može očekivati brza i neposredna korist, ali da su takvi longitudinalni podaci nužni za valjano osmišljavanje javnih politika i mjera kao i za vrednovanje njihova učinka.

Dodatno, oblikovatelje javnih politika poziva se:

- da se u oblikovanju javnih politika vode postojećim podacima i nalazima o dobrobiti djece i mladih;
- da se ne usmjeravaju samo na negativne aspekte i pokazatelje o djeci i mladima već da se javne politike i strategije više usmjeravaju i na pozitivne pokazatelje dobrobiti djece i mladih;
- da potiču i podrže provedbu sustavnih periodičnih istraživanja koja bi omogućila valjano prikupljanje subjektivnih pokazatelja dobrobiti djece i mladih;
- da podrže rad na uspostavi i razradi standarda i strukture pokazatelja dobrobiti djece i mladih dobivenih iz različitih izvora te obavezno uključe podatke o ishodima rada s djecom i mladima.

ISTRAŽIVAČKI PARAMETRI

Projekt MYWeB uključuje kombinaciju raznovrsnih metoda istraživanja i prikupljanja podataka, od analize javnih politika, postojećih baza i istraživanja, preko polustrukturiranih intervjua i višekratnog anketiranja stručnjaka, polustrukturiranih intervjua i fokusnih grupa s djecom i mladima, do testiranja primjenjivosti i valjanosti anketnih pitanja o dobrobiti djece metodom kognitivnih intervjua s djecom.

Rezultati i nalazi prezentirani u ovom *policy briefu* temelje se na nekoliko dionica projekta MYWeB.

U okviru druge dionice projekta (WP2)

- analizirane su postojeće hrvatske javne politike vezane uz dobrobit djece i mladih na temelju napravljene sveobuhvatne baze podataka o javnim politikama i zakonskim rješenjima za djecu i mlade u Hrvatskoj;
- analizirane su postojeće hrvatske baze podataka o dobrobiti djece i mladih, skrbi o djeci i mladima, pristupu obrazovanju, obiteljskom životu, građanskom sudjelovanju i slobodnom vremenu;
- provedeni su polustrukturirani intervjui sa četvoro stručnjaka na nacionalnoj razini.

U okviru četvrte dionice projekta (WP4)

- u dvije različite osnovne škole provedene su dvije fokusne grupe te deset polustrukturiranih intervjua s djecom u dobi od 9 do 10 godina i adolescentima u dobi od 13 do 15 godina. Provedeno je i 11 polustrukturiranih intervjua te dvije fokusne grupe s mladima (u dobi od 16 do 19 godina), koji su predstavnici različitih društvenih grupa različitih po razini građanske uključenosti.

U okviru pete dionice projekta (WP5)

- provedena je Delphi anketa u kojoj je u tri uzastopna anketiranja sudjelovalo 29 hrvatskih stručnjaka iz područja metodologije anketnih istraživanja, djece i mladih, dobrobiti i javnih politika.

OSNOVNE INFORMACIJE O PROJEKTU

NAZIV PROJEKTA	Mjerenje dobrobiti djece i mladih (<i>Measuring Youth Well-Being</i> , MYWeB)
KORDINATOR	Profesor Gary Pollock, Manchester Metropolitan University. G.pollock@mmu.ac.uk .
KONZORCIJ	Manchester Metropolitan University, UK University of Bremen, Germany Pompeu Fabra University, Spain Ivo Pilar Institute, Croatia University of Debrecen, Hungary Daugavpils University, Latvia Panteion University, Greece Tallinn University, Estonia University of SS Cyril and Methodius, Slovakia University of Lisbon, Portugal Caucasus Research Resource Centres, Georgia University of Essex, UK University of Cambridge, UK Catalan Youth Agency, Spain
FINANCIRANJE	7. okvirni program Europske unije za istraživanje
TRAJANJE	30 mjeseci
BUDŽET	EU financiranje: 1.49 milijuna eura
WEBSITE	www.fp7-myweb.eu
ZA VIŠE INFORMACIJA	Kontakt: Renata Franc (voditeljica hrvatskog tima) Renata.Franc@pilar.hr
DODATNA LITERATURA	Overview of the Delphi survey results http://fp7-myweb.eu/images/Delphi_briefings/MYWEB_Delphi_Survey_Results.pdf Summary of the impact longitudinal surveys have on policy http://fp7-myweb.eu/images/Delphi_briefings/MYWEB_Longitudinal_Policy_Impact_Summary.pdf Summary of a review of Child and Youth Wellbeing Policy in Europe http://fp7-myweb.eu/images/Delphi_briefings/MYWEB_Policy_Summary.pdf Summary of a review of Recent Research on Child and Youth Wellbeing http://fp7-myweb.eu/delphi/recent-research-summary Summary of a review of Child and Youth survey methods http://fp7-myweb.eu/delphi/survey-methods-summary Summary of a review of Child and Youth Wellbeing data in Europe http://fp7-myweb.eu/delphi/data-summary Summary of longitudinal survey methodologies http://fp7-myweb.eu/delphi/longitudinal-methodologies Svi navedeni dokumenti javno su dostupni na web stranici projekta MYWEB: http://fp7-myweb.eu/

